

EU-borgerpanel om madspild

3. samling

10.2.-12.2.2023

#FoodWasteEU

1. Oversigt

EU-borgerpanelet om madspild består af 150 tilfældigt udvalgt borgere, der har mødtes til tre samlinger. På den første samling, der fandt sted den 16.-18. december 2022 i Bruxelles, udviklede borgerne tilgange til forebyggelse og reduktion af madspild, som de fandt mest frugtbare for yderligere drøftelser på de kommende møder. Efter samlingen grupperede panelets videnuvalg disse i tre emneblokke:

1. "Samarbejde i fødevareværdikæden: jord til bord"
2. "Fødevarevirksomhedsinitiativer"
3. "Støtte til ændring af forbrugeradfærd"

Panelets andet møde blev afholdt online den 20.-22. januar 2023 og havde til formål at udarbejde de første konkrete idéer, der skulle danne grundlag for borgernes anbefalinger om at reducere madspild. Efter en iterativ "peer review-proces" gennemgik og byggede borgerne i de samme 12 arbejdsgrupper som under samling 1 og 2 videre på hinandens arbejde og fremlagde idéer til reduktion af madspild.

På det tredje møde den 10.-12. februar 2023 færdiggjorde borgerne deres anbefalinger. De mødtes fysisk i Bruxelles og drøftede i arbejdsgrupper feedback og input fra eksperter og ressourcpersoner med forskellig baggrund, inden anbefalingerne i de 12 arbejdsgrupper blev færdiggjort. I en endelig afstemningsprocedure gav alle borgere udtryk for, om de var enige eller uenige i hver anbefaling.

I hele forløbet deltog følgende eksperter i videnuvalget:

- **Anne-Laure Gassin**, *teamleder i enheden "Jord til bord-strategien", Generaldirektoratet for Sundhed og Fødevaresikkerhed, Europa-Kommissionen*
- **Toine Timmermans**, *programleder for bæredygtige fødevarekæder ved Wageningen Universitet*
- **Gyula Kasza**, *koordinator for Maradék Nékül (projekt Wasteless), Ungarns nationale program til forebyggelse af madspild; lektor ved universitetet i veterinærmedicin i Ungarn*
- **Laura Fernández Celemín**, *generaldirektør, det europæiske råd for fødevareoplysning*
- **Maiwenn L'Hoir**, *projektleder for bekæmpelse af madspild og fødevareusikkerhed — bæredygtige fødevarer, ministeriet for landbrug og fødevarer, Frankrig*
- **Betty Chang**, *Area lead — madaffald, Det Europæiske Råd for Fødevareinformation.*

Dag 1 (fredag)

Den første dag af dette afsluttende møde var afsat til at modtage og drøfte feedback om de idéer til anbefalinger, der blev udarbejdet på møde 2. På en plenarsamling kom eksperterne med hver deres forskellige baggrund (se listen nedenfor) med deres generelle bemærkninger til og indsigt i de idéer, som borgerne havde foreslået. Ud fra deres specifikke perspektiv fremhævede de, hvor de enten så mangler eller muligheder for at forbedre borgernes idéer med hensyn til deres mulige indvirkning på forebyggelse af madspild. Derefter havde borgerne mulighed for at drøfte med eksperter, hvordan deres idéer kunne videreudvikles på tre parallelle plenarmøder, der hver især omfattede en specifik emneblok. Her mødtes fire arbejdsgrupper, herunder op til 50 borgere, hver med tre eksperter (se listerne nedenfor) og udvekslede om, hvordan deres idéer kan videreudvikles.

Dag 2 (lørdag)

På grundlag af de oprindelige idéer, input og feedback fra plenarsamlingerne og de efterfølgende drøftelser vendte borgerne tilbage til de 12 arbejdsgrupper for at udarbejde, udvikle, specificere og færdiggøre deres anbefalinger. I løbet af denne målrettede proces lagde de sig fast på, hvilke centrale spørgsmål og manglende oplysninger, der gjorde det vanskeligt at formulere omfattende og præcise anbefalinger. For at besvare disse spørgsmål og bryde eventuelt dødvande deltog flere eksperter kort i drøftelserne, inden borgerne færdiggjorde deres anbefalinger, støttet af erfarne formidlere i deres konsensuskonklusioner.

Dag 3 (søndag)

På den afsluttende plenarsamling fremlagde ordførerne for de 12 arbejdsgrupper deres respektive anbefalinger for hele panelet. Efter fremlæggelsen af alle anbefalinger pr. emneblok læste ordstyrerne titlen på hver enkelt anbefaling, en efter en, hvor borgerne blev bedt om at stemme "for" eller "imod" i en fortrolig skriftlig afstemningsproces. Titlen på anbefalingerne og afstemningsresultaterne findes i resultatafsnittet nedenfor. Efter moderatorernes præsentation af afstemningsresultaterne udvekslede borgerne feedback om deres erfaringer i borgerpanelet med hinanden og med Europa-Kommissionens medarbejdere. Endelig rundede Colin Scicluna, kabinetschef for næstformanden med ansvar for demokrati, demografi, Kommissionen, Sandra Gallina, generaldirektør for GD SANTE, og Pia Ahrenkilde Hansen, generaldirektør for GD COMM samlingen af og takkede for deltagelsen.

Talerne på den tredje samling var:

Tværgående emner

- **Toine Timmermans**, *programleder for bæredygtige fødevarekæder ved Wageningen Universitet*
- **Anja De CUNTO**, *teamleder for fødevarer i EUROCITIES*
- **Maïwenn L'Hoir**, *projektleder for bekæmpelse af madspild og fødevarerisikkerhed – bæredygtige fødevarer, ministeriet for landbrug og fødevarerisikkerhed, Frankrig*

Emneblok 1: "Samarbejde i fødevareværdikæden: jord til bord"

- **Angela Frigo**, *generalsekretær for European Food Banks Federation, (FEBA)*
- **Eva Sali**, *politisk rådgiver, fødevarerisikkerhed, Copa Cogeca*
- **Luc Lignon**, *direktør for afdelingen for fødevarerpolitik, Montpellier, Frankrig*

Emneblok 2: "Fødevarevirksomhedsinitiativer"

- **Els Bedert**, *direktør, Produktpolitik & bæredygtighed, EuroCommerce*
- **Timothy John Hobley**, *lektor ved Danmarks Tekniske Universitet, Fødevareinstituttet*
- **Minna Huttunen**, *ministerrådgiver i landbrugs- og skovbrugsministeriet, Finland*

Emneblok 3: "Støtte til ændring af forbrugeradfærd"

- **Gyula Kasza**, *koordinator for Maradék Nélkül (projekt Wasteless), Ungarns nationale program til forebyggelse af madspild; lektor ved universitetet i veterinærmedicin i Ungarn*
- **Camille Perrin**, *ledende fødevarerpolitisk medarbejder, Den Europæiske Forbrugerorganisation (BEUC)*
- **Marjolijn Schrijnen**, *ledende projektleder, Nederlandenes ernæringscenter.*

2. Kort dagsorden

Fredag (10/2)		Plenarsamling	
Kl. 12.30-13.45	Ankomst og frokost		
Kl. 14.00-14.30	Velkomst og præsentation af dagsordenen		
Kl. 14.30-15.30	Input om tværgående emner og formålet med anbefalingerne		
Kl. 15.30-16.00	Kaffepause		
Kl. 16.00-18.00	Tre underafdelinger		
	Arbejdsgruppe 1-4 Emneblok II "Fødevarevirksomhedsinitiativer"	Arbejdsgruppe 5-8 Emneblok III "Støtte til ændringer i forbrugernes adfærd"	Arbejdsgruppe 9-12 Emneblok I "Samarbejde i fødevareværdikæden: jord til bord"
Lørdag (11/2)		Arbejdsgrupper	
Kl. 9.00-10.30	Forhandling om idé 1 og udarbejdelse af anbefaling 1		
Kl. 10.30-11.00	Kaffepause		
Kl. 11.00-12.30	Forhandling om idé 2 og udarbejdelse af anbefaling 2		
Kl. 12.30-14.00	Frokostpause		
Kl. 14.00-15.30	Eksperternes input til udkast til anbefaling 1 og 2		
Kl. 15.30-16.00	Kaffepause		
Kl. 16.00-17.30	Færdiggørelse af anbefaling 1 og 2		
Søndag (12/2)		Plenarsamling	
Kl. 9.00-9.15	Velkomst		
Kl. 9.15-9.50	Fremlæggelse af anbefalinger om emneblok 1 og afstemning		
Kl. 9.50-10.25	Fremlæggelse af anbefalinger om emneblok 2 og afstemning		
Kl. 10.25-11.00	Fremlæggelse af anbefalinger om emneblok 3 og afstemning		
Kl. 11.00-11.30	Kaffepause		
Kl. 11.30-11.45	Gruppefoto		
Kl. 11.45-12.15	Fremlæggelse af resultater		
Kl. 12.15-12.45	Afslutningsceremoni og officielle taler ved EU-institutionerne		
Kl. 12.45-13.00	Farvel og tak		

3. Optagelser af samlingerne

- **10.2.2023/Plenarsamling og tematisk blok II-plenarsamling:** <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230210-gasp>
- **10.2.2023/Tematisk blok III-plenarsamling:** <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230210-jenk>
- **10.2.2023: Emneblok I Plenarsamling:** <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230210-mans>
- **12.2.2023/Plenarsamling:** <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230212>

4. Afstemningsresultater for de endelige anbefalinger

Nr.	Anbefalingens titel	Stemt for	Stemt imod	Afholdt sig fra at stemme
1	Jo tættere på landmanden, jo mere glade forbruger: Mindre affald, mere bæredygtighed	120	15	5
2	Lokale smagsoplevelser: Offentlig og privat støtte til lokalt landbrug for at mindske madspild	119	9	12
3	Del, ikke spild!	93	31	16
4	Udveksling af data og bedste praksis i hele Europa	97	27	16
5	Indsamling af data i hele fødevarerforsyningskæden	101	28	11
6	Det er vigtigt for borgerne at komme til orde: Borgernes deltagelse i den europæiske fødevarerpolitik	91	37	12
7	Nyplukket: Værdien af årstidens fødevarer	103	26	11
8	EU-dækkende netværk til udveksling af fødevarer	84	41	14
9	Planlagt indkøb og omfordeling	85	38	16
10	Restauranter bekender sig til slogannet "nyd uden spild"	113	17	9
11	Al affald har en vægt	73	48	18
12	Et obligatorisk rapporteringssystem for gennemsigtighed kombineret med sanktioner og belønninger	68	56	15
13	EU-dækkende lovgivning om destruktion af usolgte fødevarer — en peerlæringsstilgang på tværs af medlemslandene	109	20	10
14	Gennemsigtighed med hensyn til madspild for synlighed og handling	102	22	15
15	Innovation inden for emballage og brug af emballage, når det er nødvendigt	116	18	5
16	Udvidelse af definitionen af madspild for at redde uhøstede fødevarer	110	19	10
17	Voksne tilskyndes til at forhindre madspild som en prioritet	113	20	6
18	Ernæringsbevidsthed og bæredygtige fødevarer på primær- og sekundærtrinet	123	9	7
19	Fremme og støtte applikationer og platforme til deling af fødevarer, hvorved forbrugerne forbindes med hinanden	97	25	17
20	Red mad, spar penge: En europæisk kampagne mod madspild i samarbejde med fødevareretailhandlere fordelt på fire weekender om året	98	31	10
21	"Stop madspild": En uge med oplysning om madspild i skolen	116	16	7
22	Gøre forbrugerne bevidste og uafhængige om, hvad de kan gøre for at undgå madspild og forstå, hvordan et produkt skal behandles, opbevares og genanvendes før og efter datoen. ("sidste anvendelsesdato" er en sikkerhedsdato, hvorefter et produkt ikke bør konsumeres; "mindst holdbar til" angiver en dato for, hvornår et produkt er af optimal kvalitet)	108	26	5
23	Indførelse af standardpraksis i detailledet, når produkter markedsføres til forbrugerne tæt på udløbsdatoen.	109	18	12